

UNA ANALÍTICA

Carles Camps Mundó

1. DARWINIANA

Dies de nit. Tenebra.
Com un drap negre
sobre els ulls de l'albada.
Tant és a dintre com a fora,
tant és a sota com a sobre,
en el profund o en la intempèrie.
En tot, un temps obscur, irrespirable.
L'espant d'un cel sencer d'absència.
¡Com si la mort fos cosa d'ara!
¡Com si fos la primera aurora
fallida! La raó voldria...
Però amb el pànic,
¿com raonar-hi? De cop, l'altre
vist ara com una amenaça
—també els que estimes i t'estimen—
després de córrer que “contacte”
era sinònim de “contagi”,
i això fa que escapem per un llarg túnel
abruptament obert endintre nostre:
el de la soledat i l'ansia,
on l'esperança de veure-hi
amb claredat la claror d'on s'acaba
va quedant sempre posposada
i ens fa sentir la nostra consciència
com un lloc claustrofòbic; aquest túnel
angoixant d'incertesa,
on l'esperança de sortir-ne
va quedant permanentment ajornada
per la paràlisi de la fugida,
d'una fugida confinada
com qualsevol fugida solitària,
com qualsevol fugida alienada.
¿Quina sortida, doncs, trobar-hi,
si mai la llum no torna a ser de dia?

Pels uns, només una esperança
no confessada:
la mort dels altres,
de tots els altres necessaris

per sobreviure'ls,
tips d'una mortaldat inacabada
que encara els amenaça
amb la proximitat humana.
(Ni Kafka, creador de móns reclosos
i de malsons insomnes,
ho va preveure: *¿Qui ens podria
prohibir que ens donéssim
la mà?*) Pels altres, la despietada
mecànica de l'aire que respiren
fins que l'exhalen
i deixen lliure el lloc de vida
que ocupen perquè hi pugui
morir cap altre
també d'una mort confinada,
d'una mort arrencada dels afectes,
d'una mort apartada
de morir d'una bona mort acompanyada,
i això fins que s'acabi el sacrifici
de víctimes per aplacar la fúria
d'un moloc microscòpic
i, amb tot, insaciable.

Sí, que els encomanats s'aïllin,
com abans els leprosos al seu lloc de lepra,
i que morin els que hagin
de morir, sense que n'importin
els costos de dolor i tristesa;
tan sols són (n)ombres, dades,
com les de tantes mortaldats antigues
que ja ningú mai plora,
com les de tantes morts llunyanes
d'avui mateix, de no fa gaire,
viscudes amb indiferència.
Que s'acabi com sigui...
Que morin de seguida i que s'emportin
la mort al seu deslloc, lluny de la vida.
¡Són tants els que ho desitgen,
tot i que no s'ho vulguin dir, com a censura
de la baixesa moral que els habita!
Ai, si el desig es pogués veure,
quin delator que seria de cors infames,
però, ¡com ens espantaríem!
Només la capa de civilitat molt fina
que en tapa la part fosca
i sobretot l'angoixa de comptar-se
entre els morts els refrenen.

I amb tot, a desgrat de la infàmia,
n'hi ha alguns que ho gosen
proclamar en nom de pèrdues
més valuoses —diuen—
que les vides que es perden.

No, no se n'estan pas, de proclamar-ho,
ara, quan ja tothom, sentint-se
cadascú i prou, cansat d'apocalipsi
i amb llàgrimes de bijuteria,
potser massa isolat per ser partícip
de res a part d'aquesta soledat extensa,
només espera
sortir-ne.

2. HEGEMONIA I PANDÈMIA

Nit de Dissabte Sant.
El papa sol, sense fidels,
oficiant al Vaticà. Sant Pere nu.
La Meca amb la Kaaba sense orants,
sense la massa que la va voltant
amb *sure*s d'Alcorà.
L'Acròpoli com a lloc triat pels déus
per viure-hi el confinament.
La desolació del Taj Mahal,
com “una llàgrima —Tagore diu—
a la galta del temps”.
O tants i tants Versalles espectrals
amb llargues i desertes galeries de miralls
mútuament emmirallats.

Arreu palaus, museus,
amb uns retrats que es miren entre si,
sense la intrusió dels visitants;
amb uns paisatges que no veu ningú,
com si formessin part d'un món ignot;
amb sales on els cossos són
només de marbre o de metall.
Temples sense rés, sense confessió.
Places, carrers, sense el tràfec de la gent.
Bells monuments sense el comerç
d'una bellesa mercantil.
Jardins en soledat. Elementals.
Un buit extrem. Un temps absent.
Àmplies perspectives que se'n van

molt lluny, sense interrupcions,
sense la irrupció de vida que hi vol arribar.
Distàncies aparentment sense retorn.
¿Un sentiment de dol, de consternació?
Tot com la cúpula del Vaticà
mirada pel forat d'un pany.

Però de sobte hi descobrim,
com si la nostra absència dels llocs
ens obrís els ulls a una nova claredat
qui sap si intemporal,
la magnitud de la grandesa dels pocs
que, enmig de la desídia dels més
—dels sempre massa tants—
i sovint sota el pes de dures potestats,
maldaven amb les seves arts materials
—només la forma dóna com a resultat
el *trompe l'oeil* de l'esperit—
per fer-nos grans, sublims i tot,
amb el suprem esforç humà
de transformar matèria en expressió
—goig i consol—,
més enllà de les crèdules il·lusions
dictades pels poders de torn
per obtenir el sotmetiment
d'anhels i voluntats. Ara ho sabem:
tot i no estar a l'altura del llegat,
l'empetitim.

Març/abril 2020
(any del confinament)

© Carles Camps Mundó
tots els drets reservats